

ЗВІТ (РЕЗУЛЬТАТИ)

ДОСЛІДЖЕННЯ РИНКУ ВИПУСКУ ТА ПРОВЕДЕННЯ ЛОТЕРЕЙ

ДОСЛІДЖЕННЯ РИНКУ РОЗПОЧАТО ПІСЛЯ ОПРАЦЮВАННЯ В ТРАВНІ 2017 РОКУ ПРОЕКТУ ПОСТАНОВИ КМУ

«Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з випуску та проведення лотерей та встановлення розміру плати за видачу ліцензії на провадження господарської діяльності з випуску та проведення лотерей»,

ЯКИЙ НЕ БУВ ПОГОДЖЕНИЙ З ПРИЧИН:

01

Необ'єктивності
критеріїв до
здобувачів
ліцензії/ліцензіатів

02

Надання переваг
державним банкам
порівняно з іншими
здобувачами
ліцензії/ліцензіатами

03

Фактичної
закритості ринку
для нових
учасників
(крім державних
банків)

04

Правової невизначеності
критерію «бездоганна ділова
репутація», що передбачає
суб'єктивне його трактування
при застосуванні

АНАЛОГІЧНІ КРИТЕРІЇ Є В ЗАКОНІ УКРАЇНИ «ПРО ДЕРЖАВНІ ЛОТЕРЕЇ В УКРАЇНІ»

НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АКТИ У СФЕРІ ВИПУСКУ ТА ПРОВЕДЕННЯ ЛОТЕРЕЙ

Закон України «Про державні лотереї в Україні» (2012 рік) встановлює основні засади державного регулювання лотерейної сфери в Україні

«...діяльність з випуску та проведення лотерей підлягає ліцензуванню...» стаття 7 Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності»

«В Україні діє державна монополія на організацію та проведення лотерей. Проведення в Україні будь-яких інших лотерей, крім державних, заборонено» стаття 365¹ Господарського кодексу України

«В Україні забороняється гральний бізнес та участь в азартних іграх» стаття 2 Закону України «Про заборону грального бізнесу в Україні»

«Зайняття гральним бізнесом карається штрафом від десяти тисяч до сорока тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян...»

**Стаття 203-2
Кримінального
кодексу України**

«Участь в організованих без дозволу азартних іграх (карти, рулетку, «наперсток» та інші) на гроші, речі та інші цінності тягнуть за собою попередження або накладення штрафу від трьох до семи неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією грального приладдя, а також грошей, речей та інших цінностей...»

**Стаття 181 Кодексу України
про адміністративні
правопорушення**

ОСНОВНІ ПОВНОВАЖЕННЯ ДЕРЖАВНИХ ОРГАНІВ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ У СФЕРІ ВИПУСКУ ТА ПРОВЕДЕННЯ ЛОТЕРЕЙ

01

Міністерство фінансів України

Головний орган у системі центральних органів виконавчої влади, зокрема, з формування та забезпечення реалізації державної політики у сфері випуску та проведення лотерей

04

Державна фіскальна служба України

- Здійснення державної політики у сфері боротьби з правопорушеннями під час застосування податкового, митного законодавства
- Контроль за надходженням до бюджетів та державних цільових фондів податків та наявністю ліцензій на провадження видів господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню

02

Державна казначейська служба України

Здійснює контроль за дотриманням порядку проведення лотерей з використанням електронних систем прийняття сплати за участь у лотереї в режимі реального часу

05

Державна служба фінансового моніторингу України

Державне регулювання і нагляд у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення в тому числі щодо суб'єктів господарювання, які проводять лотереї або будь-які інші азартні ігри

03

Національна поліція України

- Запобігання вчиненню правопорушень
- Вжиття заходів з метою виявлення та припинення кримінальних, адміністративних правопорушень

06

Міністерство внутрішніх справ України

Формування державної політики у сферах, серед іншого, забезпечення охорони прав і свобод людини, інтересів суспільства і держави, протидії злочинності

МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ВІДНОСИН У ЛОТЕРЕЙНІЙ СФЕРІ

США

- Не існує національної організації, яка видає ліцензії авторизованим операторам на проведення лотерей
- Державна агенція штату або Комісія з азартних ігор відповідає за проведення лотерей та за нагляд і ліцензування інших видів азартних ігор/ігор у штаті, яка на конкурсній основі може залучати інших суб'єктів господарювання, що надаватимуть послуги розробки форми та виготовлення лотерейних білетів (штат Нью-Йорк) або здійснюватимуть організацію та проведення лотерей (штат Іллінойс, штат Нью-Джерсі)
- Не існує «універсальної» вимоги до операторів державних лотерей щодо досвіду роботи, а мінімальні вимоги є різними для різних штатів

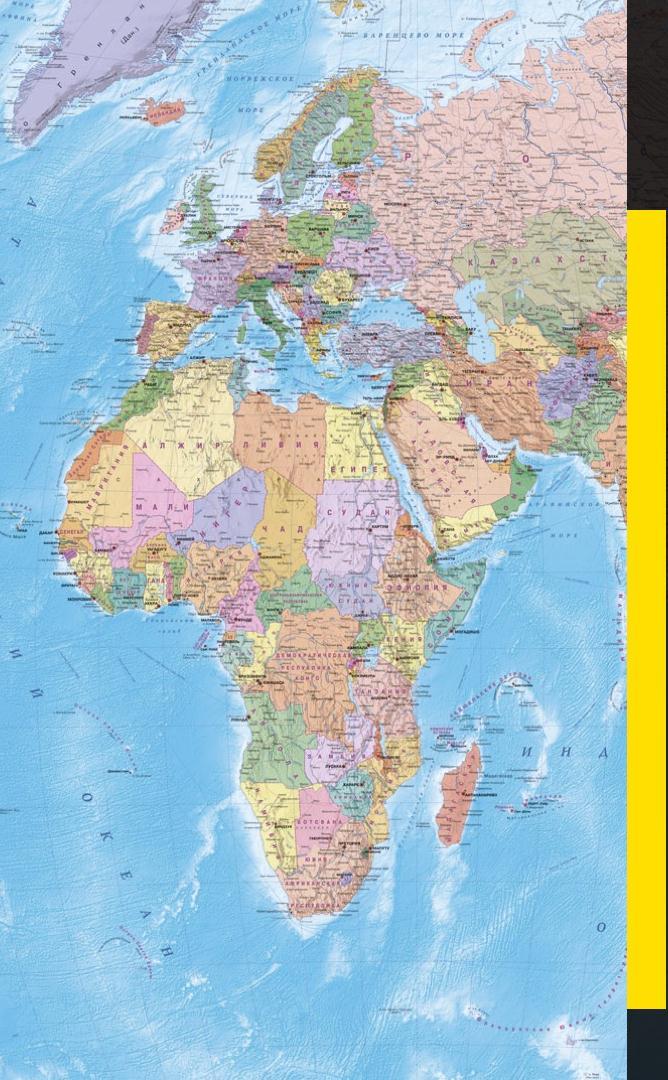
Штат Індіана:

- Досвід приватної компанії, яка здійснюватиме організацію та проведення лотерей, не обов'язково має бути пов'язаний із проведенням лотереї
- Відсутня вимога до кількості років такого досвіду
- Розглядається досвід співробітників приватної компанії – кандидата

Штат Нью-Йорк:

- Кандидат повинен мати три роки пов'язаного з лотереями досвіду, досвіду випуску лотерей у Північній Америці та принаймні трьох клієнтів, що є членами Північноамериканської асоціації лотерей штатів та провінцій або Всесвітньої асоціації лотерей
- Вимоги щодо обсягу доларових активів, необхідних для підтвердження належної ліквідності, відсутні

КРАЇНИ ЄВРОПИ

Більшість країн ЄС (**Великобританія, Франція, Німеччина, Естонія та ін.**) закріплюють державну монополію на проведення лотерейної діяльності, оскільки за умов обмеженої конкуренції держава зможе отримати найбільший прибуток від лотерейної діяльності, а споживачі отримають найкращий захист

Німеччина

право випуску державної лотереї
надається одній державній компанії

Великобританія

компанія безвідносно до форми її
власності обирається на тендерній основі

Чехія

кількість операторів державних
лотерей не обмежена

ЛИТВА

Гральний орган контролю при Міністерстві фінансів Литовської республіки (*Gambling Control Authority under Ministry of Finance of the Republic of Lithuania*) видає ліцензії на проведення національних лотерей, а виконавчі органи муніципалітету – на організацію невеликих лотерей

Учасниками ринку можуть бути юридичні особи Литовської Республіки та іноземні юридичні особи, які зареєстрували філію в Литві і отримали відповідну ліцензію

Ліцензії видаються на невизначений термін.

Організація національної лотереї, на відміну від невеликої, є виключним видом діяльності

На лотерейному ринку може працювати необмежена кількість суб'єктів господарювання. Переваги для окремих суб'єктів господарювання відсутні

ПОЛЬЩА

На здійснення діяльності у сфері

- **числових ігор,**
- **грошових лотерей** та
- **гри телебінго**

встановлено державну монополію. Державне казначейство, за погодженням з міністром, відповідальним за державні фінанси, створює державне товариство

Понад 60 років діяльність здійснює державне підприємство – **Totalizator Sportowy sp. z.o.o.**

Прибуток від такої діяльності є одним із важливих джерел фінансування спорту та культури

ФРАНЦІЯ

Єдиним оператором державних лотерей є **Française des Jeux (FDJ)**, державне підприємство, яке наділене монопольною владою на лотерейному ринку відповідно до законодавства

УГОРЩИНА

Діяльність з проведення лотерей регулюється Законом про організацію азартних ігор; здійснюється державним оператором

Держава може тимчасово передати право на організацію лотерей іншому суб'єкту господарювання, обраному на конкурсній основі, **на підставі договору концесії**

ВЕЛИКА БРИТАНІЯ

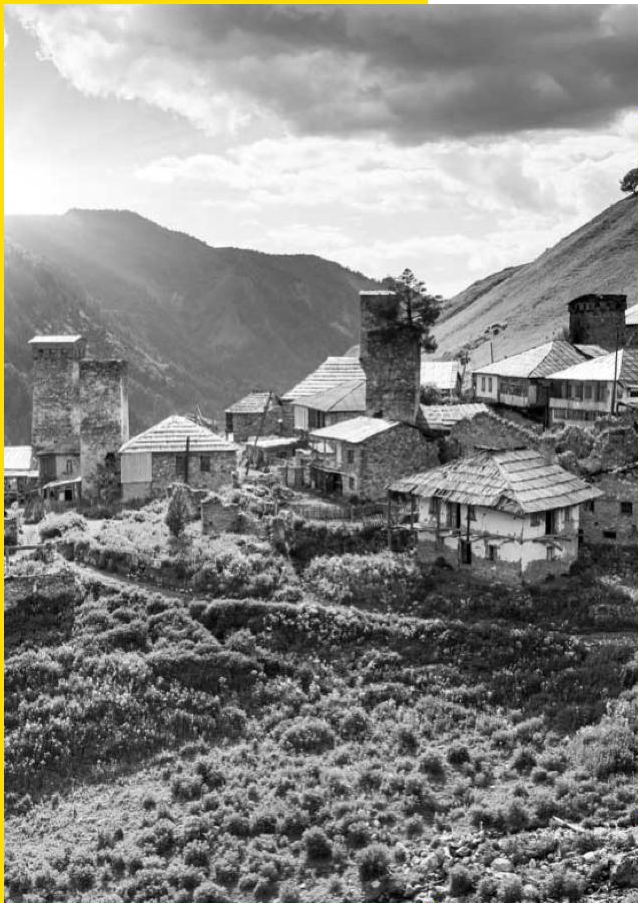
Комісія з азартних ігор, до складу якої входить Національна лотерейна комісія **докладно інструктує місцеві органи влади щодо** нормативно-правових актів з питань регулювання азартних ігор, зокрема щодо видачі ліцензій на користування приміщеннями. Вимоги та принципи видачі ліцензій на користування приміщеннями встановлюються відповідними місцевими органами влади.

Членів Комісії призначає та звільняє Уряд. **До обов'язків Комісії належить консультування Уряду**, зокрема, з питань, що стосуються поширення та наслідків азартних ігор.

Заявник, чия заявка на отримання ліцензії на здійснення операцій або персональної ліцензії була відхилена Комісією, може оскаржити її рішення у Палаті загального регулювання (General Regulatory Chamber) Суду першої інстанції.

Між Комісією та Управлінням із захисту конкуренції та ринків (Competition and Markets Authority, CMA) сформовано програму співпраці для подолання «спільної занепокоєності» щодо справедливого надання послуг операторами азартних онлайн-ігор.

За даними Комісії, сформованими за результатами досліджень що стосуються дорослих, за період з 1999 по 2016 роки, загальні темпи поширення проблеми залежності від азартних ігор у Британії залишаються на одному і тому самому рівні

ГРУЗІЯ

01

Дозвіл можуть отримати компанії, зареєстровані в Грузії, власниками компаній можуть бути як громадяни Грузії, так і іноземці

03

Оплата за видачу дозволу здійснюється щорічно

05

На тендері Міністерством фінансів Грузії було обрано ТОВ «Джорджіан Нешнл Лоттер (Georgian national Lottery), що стане власником ексклюзивного права на організацію і проведення лотерей в Грузії протягом 10 років

02

Від виду азартної гри залежить перелік документів, необхідних для отримання ліцензії, і строк дії ліцензії

04

У 2009 році Міністерством фінансів Грузії на 15 років укладено договір з «Лотерейною компанією Грузії» 70% якої належало державі, яка станом на лютий 2016 року заборгувала до держбюджету більше 90,5 мільйона доларів

ВСЕСВІТНЯ ЛОТЕРЕЙНА АСОЦІАЦІЯ

(WORLD LOTTERY ASSOCIATION)

Створена шляхом об'єднання

МІЖНАРОДНОЇ АСОЦІАЦІЇ ДЕРЖАВНИХ ЛОТЕРЕЙ

та

МІЖНАРОДНОЇ АСОЦІАЦІЇ ОРГАНІЗАЦІЙ ТОТАЛІЗАТОРІВ ТА ЛОТЕРЕЙ

Загальний обсяг продажу лотерей за 2015 рік учасниками асоціації **складає 260,9 мільярдів доларів США**

ЄВРОПЕЙСЬКА АСОЦІАЦІЯ ЛОТЕРЕЙ

Як повідомляє **Європейська асоціація лотерей** монопольне становище, на думку держави, в регулюванні ринку азартних послуг, повинно перейти до оператора, який зможе дати гарантії захисту гравців (що також добре для державної казни)

Оператор може бути призначений державою, або йому може бути надана ліцензія на певний час після проведення (конкурсної) процедури торгів

У більшості держав-членів
зазвичай

**застосовуються такі
вимоги**

до операторів лотерей,
незалежно від того, чи діє
в державі-члені система
державних операторів чи
ліцензованих приватних
операторів під суворим
державним контролем:

- Оператори повинні мати прозору корпоративну структуру
- Оператори повинні гарантувати цілісність своєї діяльності
- Оператори повинні відповідати певним фінансовим критеріям
- Оператори підлягають жорсткому контролю з боку держави
- Оператори повинні внести значну частину своїх прибутків на користь суспільству
- Оператори повинні попередньо визначити чітку політику стосовно безпеки, відповідальних ігор, захисту споживачів, маркетингу та продажів.

МОДЕЛІ ОРГАНІЗАЦІЇ РИНКІВ ВИПУСКУ ТА ПРОВЕДЕННЯ ЛОТЕРЕЙ

ПРОГІБІЦІОНІСТСЬКА

Повна заборона азартних ігор та лотерей. Притаманна країнам, де поширений іслам та іудаїзм

МОНОПОЛЬНА

Зі сторони монополіста – мотивація реалізувати менший обсяг продукції за вищу вартість; державна монополія має додаткове підґрунтя – **відсутність мотивації на отримання прибутку**

ОЛІГОПОЛЬНА

Передбачає наявність декількох досить великих учасників

КОНКУРЕНТНА

(обмежена конкуренція з ліцензуванням)

У сфері лотерей вільна конкуренція, як правило, відсутня і обмежена процесом допуску учасників на ринок – ліцензуванням за критеріями, які виправдано мають бути жорсткими та забезпечувати доступ до ринку лише незначної кількості суб'єктів господарювання

МІЖНАРОДНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ УКРАЇНИ

*«легалізуємо видобуток бурштину
та азартні ігри, що сприятиме
додатковим надходженням до
бюджету, не пізніше ніж у 2018 році»*

п. 19 розділу D «Фіскальна політика» Додатку 1
Меморандум про економічну і фінансову політику

¹ <https://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=46564506>;
<http://www.imf.org/en/Publications/CR/Issues/2017/04/04/Ukraine-2016-Article-IV-Consultation-and-third-review-under-the-Extended-Arrangement-44798>

ЗАКОНОТВОРЧИЙ ПРОЦЕС У СФЕРІ ЛОТЕРЕЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

01

Урядовий проект Закону про лотереї в Україні
1570 від **22.12.2014**
(було відхилено та знято з розгляду)

02

Депутатський проект Закону «Про організацію та проведення лотерей на території України № 1691 від **31.12.2014**
(стан проходження – опрацьовується у комітеті)

03

Депутатський проект Закону «Про внесення змін до Закону України "Про державні лотереї в Україні" (щодо удосконалення державного регулювання) № 2269а від **03.07.2015**
(стан проходження – вручено подання комітету про розгляд)

04

Депутатський проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запровадження повної державної монополії на здійснення лотерейної діяльності для захисту економічних інтересів України» № 2307а від **07.07.2015**
(стан проходження – на опрацюванні комітету)

05

Депутатський проект Закону «Про внесення змін до Закону України "Про державні лотереї в Україні" (щодо введення державної монополії на здійснення лотерейної діяльності) № 2307а-1 від **24.07.2015**
(стан проходження – на опрацюванні комітету)

06

Урядовий проект Закону «Про детінізацію ринку азартних ігор та забезпечення доходами бюджету з метою виконання соціальних зобов'язань» № 4663 від **13.05.2016**
(стан проходження – опрацьовується у комітеті)

07

Депутатський проект Закону «Про детінізацію ринку азартних ігор в Україні» № 4663-1 від **01.06.2016**
(альтернативний, стан проходження – опрацьовується у комітеті)

РИНОК ВИПУСКУ ТА ПРОВЕДЕННЯ ЛОТЕРЕЙ

ЛОТЕРЕЯ

Масова гра, незалежно від її назви, умовами проведення якої передбачається розіграш призового (виграшного) фонду між її гравцями і **перемога в якій має випадковий характер**, територія проведення (розповсюдження) якої поширюється за межі однієї будівлі (споруди), незалежно від способу прийняття грошей за участь у такій грі

ТОВАР

Послуги випуску та проведення лотерей. Відноситься до аддиктивних товарів, що здатні викликати паталогічну залежність

ХАРАКТЕРИСТИКИ, ПРИТАМАННІ ЛОТЕРЕЯМ:

- метод розповсюдження;
- статус гравця;
- проміжок часу між грою та результатом гри;
- сума затрат учасника для участі в грі;
- правове регулювання;
- тощо.

ВІДСУТНІ

взаємозамінні послуги випуску та проведення лотерей та такі, які можуть розглядатися як один товар

УЧАСНИКИ РИНКУ

Оператор лотерей – юридична особа, що одержала право на проведення державних лотерей. Нормативно-правові акти, необхідні для отримання ліцензій – відсутні

СПОЖИВАЧІ ПОСЛУГИ

Гравці – фізичні особи, які досягли 18 років та за власним бажанням беруть участь у розігруванні призів згідно з умовами проведення лотереї

ТЕРИТОРІАЛЬНІ МЕЖІ РИНКУ

Територія держави Україна

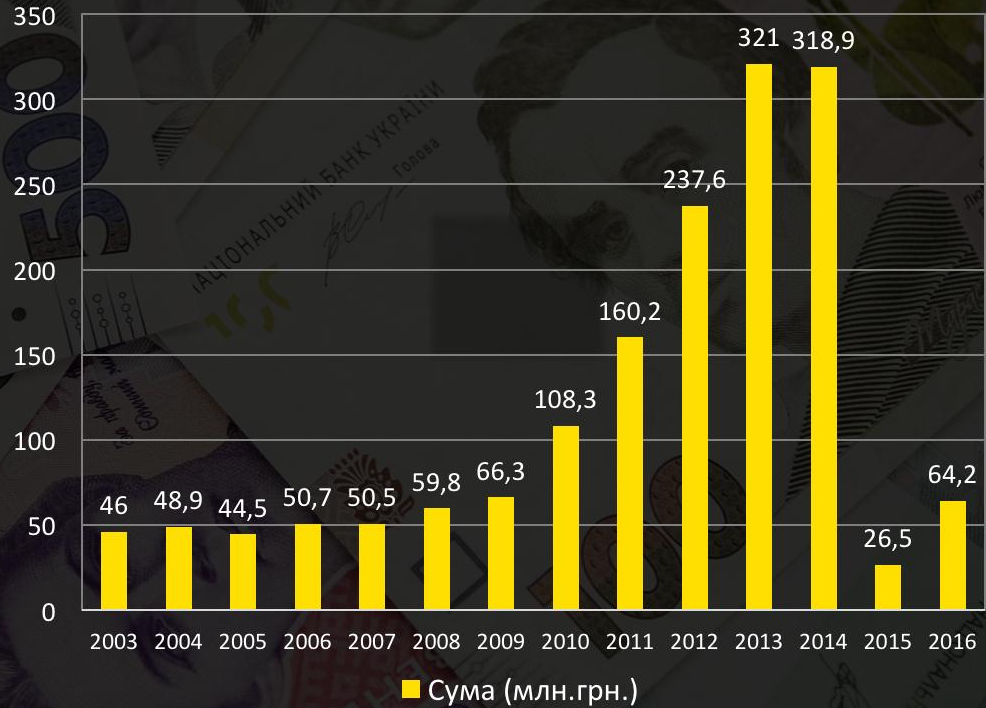
БАР'ЄРИ ВСТУПУ НА РИНОК

Отримання ліцензії відповідно до вимог, що на сьогодні визначені Законом

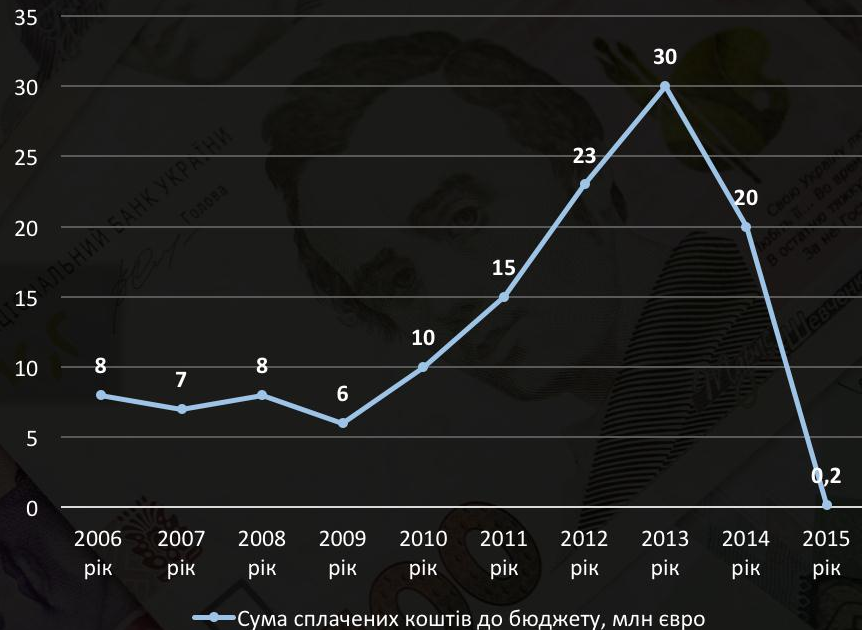
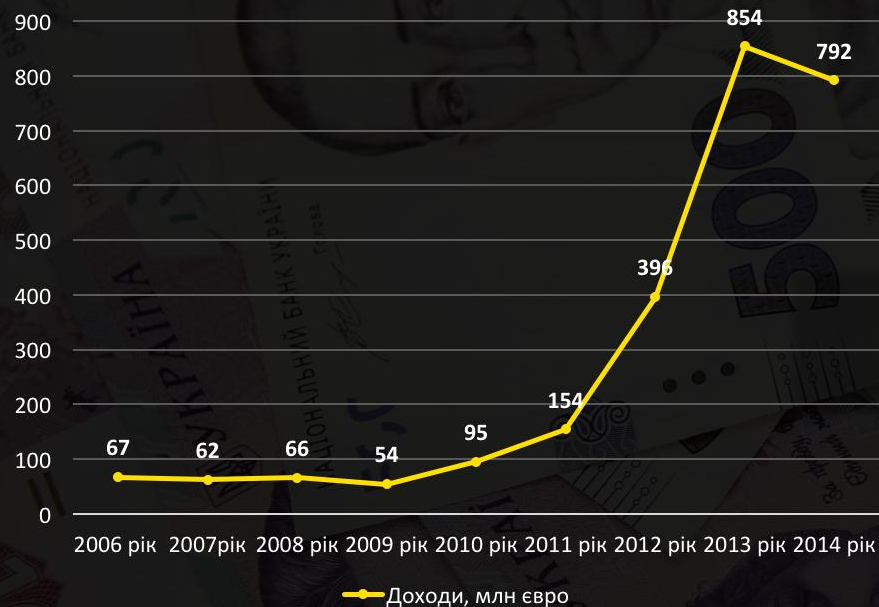
ВИМОГИ ДО ОПЕРАТОРІВ:

- 01** Досвід випуску та проведення державних лотерей на лотерейному ринку України не менше 10 років
- 02** До керівника оператора державних лотерей
- 03** Статутний капітал оператора державних лотерей
- 04** Постійно діючі відокремлені підрозділи у кожному населеному пункті України з населенням понад 500 тисяч осіб, а також не менше 5 тисяч пунктів розповсюдження
- 05** Електронна система прийняття ставок, що включає не менше 5 тисяч працюючих терміналів

ДИНАМІКА СПЛАТИ КОШТІВ ДО ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ

СПІВВІДНОШЕННЯ ДОХОДІВ ОПЕРАТОРІВ ДЕРЖАВНИХ ЛОТЕРЕЙ ТА НАДХОДЖЕНЬ ДО БЮДЖЕТУ

2009 рік

Прийняття Закону України «Про заборону грального бізнесу в Україні»

2012 рік

Прийняття Закону України «Про державні лотереї в Україні»

2015 рік

Зміни до Податкового кодексу України

СТРУКТУРА РИНКУ

“Строк дії ліцензій у всіх ліцензіатів закінчився в 1 кварталі 2014 року. Ліцензії не діючі” (МФУ)

ПІІ «УНЛ»

ВІДПОВІДАЄ
усім
встановленим
вимогам

ТОВ «МСЛ»

ВІДПОВІДАЄ
усім
встановленим
вимогам

ПрАТ «ПАТРІОТ»

НЕ ВІДПОВІДАЄ
окремим
встановленим
вимогам

ПАТ «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК»

НЕ ВІДПОВІДАЄ
окремим критеріям закону, не
здійснює власної лотерейної
діяльності

Тимчасово застосовано обмежувальні заходи (санкції)
відповідно до Указу Президента України від 15.05.2017
№133/2017 «Про рішення Ради національної безпеки і
оборони України від 28 квітня 2017 року "Про застосування
персональних спеціальних економічних та інших
обмежувальних заходів (санкцій)"

Продовжують свою діяльність на підставі ст. 15 Закону, у зв'язку з відсутністю
НПА, необхідних для отримання нових ліцензій (Ліцензійних умов)

ПОТЕНЦІЙНІ УЧАСНИКИ РИНКУ:

ЗА ІНФОРМАЦІЄЮ
УЧАСНИКІВ РИНКУ

01

ПАТ «ДЕРЖАВНИЙ ЕКСПОРТНО-ІМПОРТНИЙ БАНК»

не відповідає окремим вимогам Закону; не здійснював та не здійснює діяльність з випуску та проведення лотерей; не розглядав питання щодо звернення до Мінфіну з метою отримання ліцензії

02

ПАТ КБ «ПРИВАТБАНК»

безпосередньо не здійснював господарську діяльність на ринку з випуску та проведення лотерей, співпрацював з АТ «Патріот»; відповідність вимогам Закону може бути розглянута та оцінена тільки після рішення Правління Банку

Національним банком України заплановано внесення змін у законодавство щодо виключення діяльності з випуску та проведення лотерей із числа видів, які мають право здійснювати банки

ОСОБЛИВОСТІ ПОПИТУ НА РИНКУ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ ЛОТЕРЕЙ:

01

Оцінка корисності споживачем є помилковою

02

Нееластичність попиту відноситься до абсолютно залежних споживачів

03

Зміна рівня попиту обумовлюється ефектом звикання

04

Поточне споживання залежить від показників минулого та аналізу майбутнього споживання

05

Вхід на ринок споживачів штучно ускладнено

ОСОБЛИВОСТІ ПРОПОЗИЦІЇ НА РИНКУ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ ЛОТЕРЕЙ:

01

Найбільш значущою складовою пропозиції є державна політика

02

Неефективність державного регулювання та контролю створює умови для збільшення тіньового ринку

03

Технологічний розвиток дозволяє виводити на ринок нові види ігор, які за природою не є лотереєю, а скоріш азартною грою, при цьому держава не встигає реагувати на такі зміни

04

Нормативно-правова нестабільність збільшує ризики ведення господарської діяльності та мотивацію агресивної комерційної політики

05

Питання обсягів діяльності не є належно контрольованим

ПОЗИЦІЇ ОКРЕМИХ ДЕРЖАВНИХ ОРГАНІВ ТА СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

«ринок випуску та проведення лотерей безумовно має бути конкурентним, тривалий досвід випуску та проведення лотерей в Україні без істотних порушень діючих операторів лотерей в Україні з контролем з боку органу ліцензування впродовж усього строку їх діяльності може залишатися одним з критеріїв для отримання права на випуск та проведення лотерей в Україні, як дієвий інструмент підтвердження ділової репутації суб'єкта та унеможливлення доступу на ринок недобросовісних суб'єктів з метою зловживання статусом оператора державних лотерей. Але цей критерій має бути не єдиним можливим для забезпечення права доступу на ринок інших добросовісних суб'єктів господарювання, які мають намір вперше отримати ліцензію на право випуску та проведення лотерей.

Критерієм для права доступу на ринок суб'єктів господарювання, які мають намір вперше отримати право на випуск та проведення лотерей, можуть бути встановлення обов'язкової вимоги щодо страхування їх цивільно-правової відповідальності на випадок невиплати гравцям призів...».

ТОВ «М.С.Л.»

« ...лотерейний ринок має бути конкурентним. Однак, ця конкуренція, все ж таки не повинна бути абсолютною... Лотерейна діяльність – це діяльність загального економічного інтересу, яка здійснюється з метою мобілізації коштів до державного бюджету для виконання соціально значимих завдань. Тому в економічно розвинutih країн світу лотерейний ринок обмежується кількома учасниками, а доходи, отримані бюджетом, спрямовуються на різні соціальні цілі (наприклад: лікування онкохворих, розвиток культури, спорту)».

Проконкурентними могли б бути критерії: *«наявність електронної системи прийняття ставок, доступ до якої в режимі он-лайн надано уповноваженому державному органу, вимоги до статутного капіталу, вимоги до кваліфікації керівних працівників, вимоги щодо програмного забезпечення, вимоги до попереднього формування резерву витрат (гарантійний фонд розрахунків із гравцями).*

(лист від 11.07.2017 № 890)

ПІІ «УНЛ»

«В Україні склалися ринкові умови за яких оператори ефективно конкурують...

Критерії доступу до суб'єктів господарювання, які передбачені чинним законодавством *«є достатніми з метою забезпечення конкуренції на ринку. Додатково, можливо не обмежуватися досвідом потенційних учасників ринку в Україні, а дозволити компаніям з іноземним досвідом подавати заяву на отримання ліцензій.*

Вважаємо за необхідне покращити умови випуску та проведення лотерей із врахуванням сучасних тенденцій розвитку суспільства та технологій, зокрема, дозволити впровадження нових лотерей, сучасних віддалених каналів продажу, сучасних методів платежів, що в значній мірі на сьогоднішній день обмежуються чинним законодавством ...»

(лист від 21.07.2017 № 406)

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ

«... суттєво збільшити конкуренцію у сфері ринку лотерей в Україні можливо лише на законодавчому рівні шляхом скасування норми Закону України «Про державні лотереї в Україні» щодо наявності у оператора державних лотерей досвіду випуску та проведення державних лотерей на лотерейному ринку України не менше 10 років.

Мінфін України у межах компетенція під час розгляду законопроекту «Про державні лотереї в Україні» (реєстраційний номер № 8652 від 09.06.2011) інформував Верховну Раду України про наявність проблемних питань до цього законопроекту.

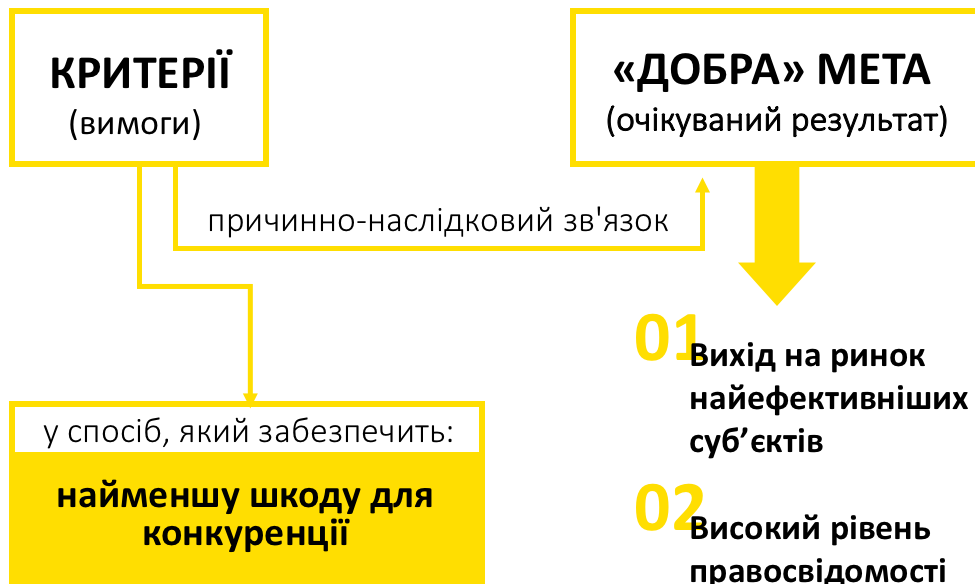
У разі втрати чинності Закону та прийняття урядового законопроекту в Україні буде створено умови, що дозволяють отримання ліцензії на випуск та проведення лотерей не лише ТОВ «М.С.Л.», підприємствам з 100% іноземними інвестиціями «Українська Національна Лотерея» та ПрАТ «Патріот», власниками яких є офшорні компанії, а й відомим великим міжнародним компаніям у сфері лотерейної діяльності, запровадити загальноприйняті міжнародні стандарти, залучити інвестиції в економіку країни, підвищити довіру гравців у сфері лотерейної діяльності».

«Закон України «Про державні лотереї в Україні» має суттєві прогалини, які дають можливість приватним підприємствам залучати громадян України до участі в азартних іграх під виглядом державних лотерей. Визначення терміну «азартна гра» у Законі України «Про заборону грального бізнесу України» фактично тотожне визначенню терміну «лотерея» у Законі. Закон не містить вимог щодо сертифікації обладнання та програмного забезпечення, що використовується при проведенні лотерей. Також до проблемних питань належить відсутність у Законі України «Про державні лотереї в Україні» норми, яка зобов'язує оператора погоджувати умови проведення лотерей із органом ліцензування. Статтею 7 Закону передбачено, що розмір плати за видачу ліцензії встановлює Кабінет Міністрів України, водночас статтею 14 Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності» передбачено, що за видачу ліцензії справляється разова плата в розмірі одного прожиткового мінімуму, якщо інший розмір не встановлений законом.

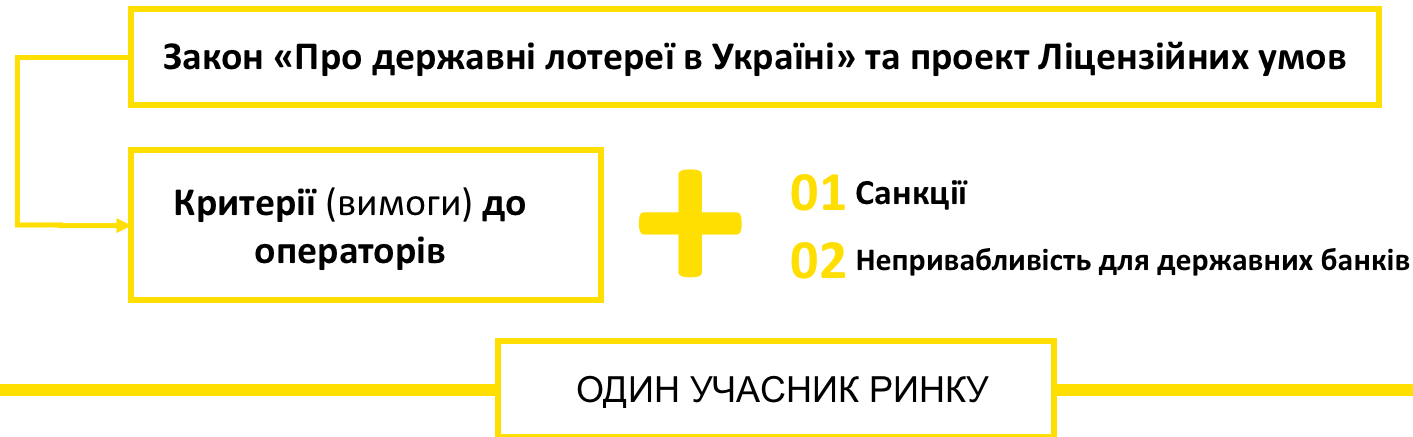
(лист від 29.08.2017 № 06010-10-13/23303)

**ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ
ФУНКЦІОНУВАННЯ РИНКУ ВИПУСКУ
ТА ПРОВЕДЕННЯ ЛОТЕРЕЙ**

ВІДСУТНІСТЬ ЧІТКИХ, ОБ'ЄКТИВНИХ ТА НЕДИСКРИМІНАЦІЙНИХ ВИМОГ ДО УЧАСНИКІВ РИНКУ ТА КРИТЕРІЇВ, ЯКІ МАЮТЬ ЗАБЕЗПЕЧИТИ ПРОЗОРІСТЬ ПРОЦЕДУРИ ЇХ ВІДБОРУ

ВІДСУТНІСТЬ ЧІТКИХ, ОБ'ЄКТИВНИХ ТА НЕДИСКРИМІНАЦІЙНИХ ВИМОГ ДО УЧАСНИКІВ РИНКУ ТА КРИТЕРІЇВ, ЯКІ МАЮТЬ ЗАБЕЗПЕЧИТИ ПРОЗОРІСТЬ ПРОЦЕДУРИ ЇХ ВІДБОРУ

На сьогодні **єдиним суб'єктом господарювання, що відповідає всім вимогам, передбаченим Законом України «Про державні лотереї в Україні» та проектом Ліцензійних умов є ПП «УНЛ».** Якщо єдиний на сьогодні учасник ринку прийме рішення про припинення діяльності, то існуючі та запропоновані проектом постанови КМУ вимоги не дадуть можливості входу на ринок іншому суб'єкту господарювання, у першу чергу через наявність критерію щодо досвіду роботи

ВІДСУТНІСТЬ ЧІТКИХ, ОБ'ЄКТИВНИХ ТА НЕДИСКРИМІНАЦІЙНИХ ВИМОГ ДО УЧАСНИКІВ РИНКУ ТА КРИТЕРІЇВ, ЯКІ МАЮТЬ ЗАБЕЗПЕЧИТИ ПРОЗОРІСТЬ ПРОЦЕДУРИ ЇХ ВІДБОРУ

КРИТЕРІЇ (ВИМОГИ) ДО ОПЕРАТОРІВ ЛОТЕРЕЙ, ЯКІ МОЖУТЬ БУТИ ЗАСТОСОВАНІ У НАЦІОНАЛЬНОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ

01

Прозора структура
власності та органів
управління

02

Досвід у лотерейній сфері оператора та/або досвід, освіта, особисті якості,
професійний рівень і ділова репутація топ-менеджменту, отримані
незалежно від територіальної ознаки

04

Фінансова
стабільність та
платоспроможність

05

Обов'язок сплати частини
прибутків на «хороші цілі»
(good causes)

06

Визнання та дотримання принципів
соціально відповідальної гри та
професійної етики

ВІДСУТНІСТЬ ЧІТКИХ, ОБ'ЄКТИВНИХ ТА НЕДИСКРИМІНАЦІЙНИХ ВИМОГ ДО УЧАСНИКІВ РИНКУ ТА КРИТЕРІЇВ, ЯКІ МАЮТЬ ЗАБЕЗПЕЧИТИ ПРОЗОРІСТЬ ПРОЦЕДУРИ ЇХ ВІДБОРУ

Внесення змін до законодавчих актів та прийняття
відповідних підзаконних нпа, які **визначатимуть:**

01

Об'єктивні та недискримінаційні
вимоги до учасників ринку

02

Чіткі та прозорі критерії їх відбору

**НЕЕФЕКТИВНІСТЬ
БАР'ЄРІВ
ДОСТУПУ
СПОЖИВАЧІВ НА
РИНОК**

БАР'ЄРИ ДОСТУПУ СПОЖИВАЧІВ

Є

18 років

МАЄ БУТИ

вимоги щодо місця
розташування об'єктів,
призначених для
проведення лотерей

частота та обсяг
споживання

вік

майновий ценз
споживачів

інше

ЧЕРЕЗ ДОРОГУ ВІД АМКУ

ПОРУЧ З БУДІВЛЕЮ АМКУ

ЧЕРЕЗ ДОРОГУ ВІД СБУ

**НЕЕФЕКТИВНІСТЬ
БАР'ЄРІВ
ДОСТУПУ
СПОЖИВАЧІВ НА
РИНОК**

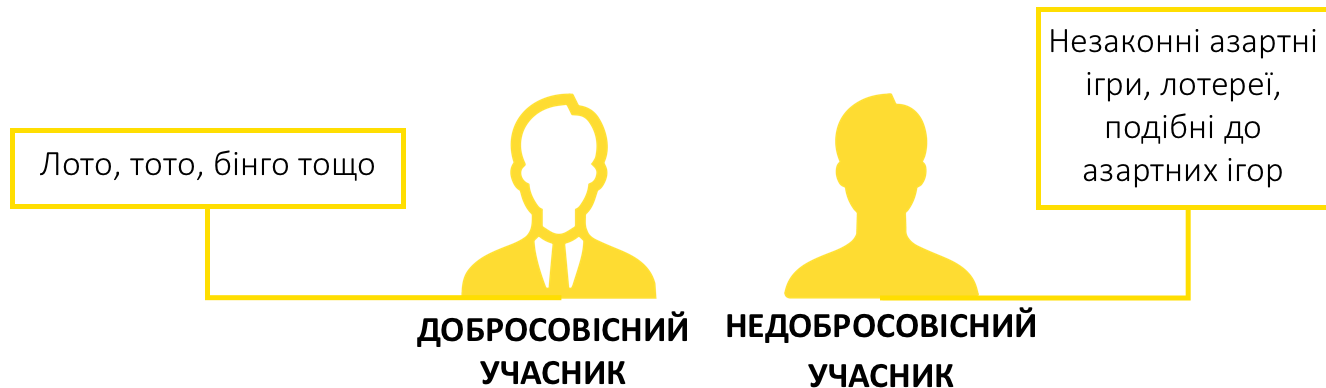
**НЕОБХІДНІСТЬ БАР'ЄРІВ ДЛЯ СПОЖИВАЧІВ ЗУМОВЛЕНА
МОЖЛИВИМИ НЕГАТИВНИМИ НАСЛІДКАМИ:**

- шкода для здоров'я
- обмеження дієздатності
- фінансові проблеми
- відповідальність за протиправні дії

**ВСТАНОВЛЕННЯ БАР'ЄРІВ ДОСТУПУ СПОЖИВАЧІВ НА
РИНОК ВІДПОВІДАЄ:**

- потребі забезпечення громадського порядку
- безпеці життя та здоров'я громадян
інтересам суспільства

НЕГАТИВНИЙ ВПЛИВ НА КОНКУРЕНЦІЮ НЕЛЕГАЛЬНОГО РИНКУ ВИПУСКУ ТА ПРОВЕДЕННЯ ЛОТЕРЕЙ, ТА ІНШИХ АЗАРТНИХ ІГОР, ЩО МАСКУЮТЬСЯ ПІД ЛОТЕРЕЇ

ОБСЯГ СПЛАТ НА РИНКУ ЛОТЕРЕЙ:

**НЕГАТИВНИЙ ВПЛИВ НА КОНКУРЕНЦІЮ НЕЛЕГАЛЬНОГО РИНКУ ВИПУСКУ ТА
ПРОВЕДЕННЯ ЛОТЕРЕЙ, ТА ІНШИХ АЗАРТНИХ ІГОР, ЩО МАСКУЮТЬСЯ ПІД ЛОТЕРЕЇ**

НЕГАТИВНИЙ ВПЛИВ НА КОНКУРЕНЦІЮ НЕЛЕГАЛЬНОГО РИНКУ ВИПУСКУ ТА ПРОВЕДЕННЯ ЛОТЕРЕЙ, ТА ІНШИХ АЗАРТНИХ ІГОР, ЩО МАСКУЮТЬСЯ ПІД ЛОТЕРЕЇ

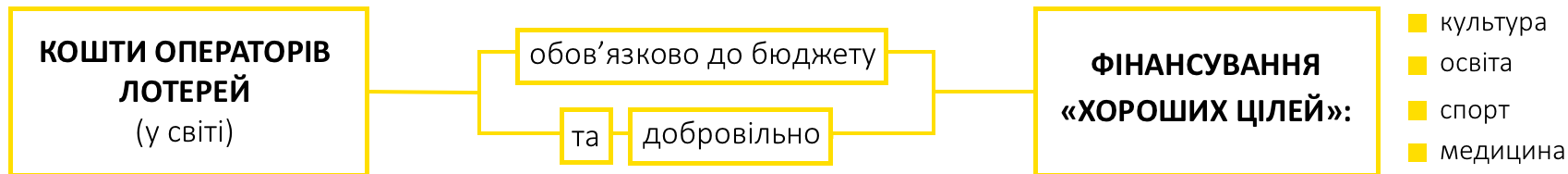
НЕГАТИВНІ ФАКТОРИ, ЩО ТЯГНУТЬ ЗА СОБОЮ ІСНУВАННЯ ТІНЬОВОГО РИНКУ:

- Корупція
- Тіньовий лобізм
- Незахищеність споживача
- Інтегрованість організованої злочинності в гральний бізнес
- Безконтрольність якості товару при наявній асиметричності інформації про якість не на користь покупця
- Не використання економічного потенціалу гральних закладів на соціально важливі цілі
- Відсутність дієвих механізмів обмеження споживання, його стримування, зміщення, заміщення та витіснення

НЕГАТИВНІ НАСЛІДКИ ІСНУВАННЯ ТІНЬОВОГО РИНКУ:

- Втрати надходжень до бюджету
- Неоподатковувані незаконні надприбутки
- Шкода діловій репутації добросовісних операторів ринку
- Зростання осуду суспільства
- Введення в оману гравців щодо законності гри
- Невиправдана доступність населення, у т. ч. дітей до гри
- Занепад лотерейного ринку
- Криміналізація ринку
- Неефективна боротьба з лудоманією
- Збільшення кількості правопорушень

НЕДОСТАТНЯ СОЦІАЛЬНА СПРЯМОВАНІСТЬ ДІЙ ДЕРЖАВИ НА РИНКУ ВИПУСКУ ТА ПРОВЕДЕННЯ ЛОТЕРЕЙ

НІМЕЦЬКИЙ ОПЕРАТОР DEUTSCHE KLASSENLOTTERIE BERLIN (DKLB) – **109 289 671 EUR**, з них:

18 050 000 EUR	15 870 000 EUR	8 890 000 EUR	13 852 000 EUR	3 125 000 EUR	49 502 6781 EUR
на освіту	на культуру	на суспільні цілі	на спорт	інші хороші цілі	до бюджету

АНГЛІЙСЬКИЙ ОПЕРАТОР ЛОТЕРЕЙ CAMELOT UK LOTTERIES LIMITED У 2015 РОЦІ – **1 796 800 000 GBP**:

Близько 36 000 000 GBP	50% серед переможців лотереї (приблизно 4 000 000 фунтів стерлінгів щотижня)	28% на добродійність (щотижня)	12% уряду як мито, податок та ПДВ	5% роздрібним розповсюджувачам лотерей як комісія	5% «Camelot», при цьому чистий прибуток - 0,5 %
Кожного тижня для Національного лотерейного фонду (на програми здоров'я, спорту, мистецтва, освіти, навколишнього середовища, милосердя)					

НЕДОСТАТНЯ СОЦІАЛЬНА СПРЯМОВАНІСТЬ ДІЙ ДЕРЖАВИ НА РИНКУ ВИПУСКУ ТА ПРОВЕДЕННЯ ЛОТЕРЕЙ

ЧАСТИНА ВІСІМ СТАТТІ 15 ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО ДЕРЖАВНІ ЛОТЕРЕЇ В УКРАЇНІ»

Кошти від проведення
державних лотерей

Спец фонд
Державного
бюджету

ФІНАНСУВАННЯ

Державних
об'єктів
олімпійської
підготовки

Лікування дітей,
хворих на онкологічні
та онкогематологічні
захворювання

Культури
та спорту

ЗАКОНИ УКРАЇНИ ПРО ДЕРЖАВНИЙ БЮДЖЕТ УКРАЇНИ НА 2015 ТА НАСТУПНІ РОКИ

Податок на дохід
та податок на
прибуток

Загальний фонд
Державного
бюджету України

ОБСЯГ СПЛАЧЕНИХ КОШТІВ ВІД ПРОВЕДЕННЯ
ЛОТЕРЕЙ ДО ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ:

2013

321 млн. грн.

2015

26,5 млн. грн.
(на 92% менше)

2016

64,2 млн. грн.
(на 80% менше)

НЕДОСТАТНЯ СОЦІАЛЬНА СПРЯМОВАНІСТЬ ДІЙ ДЕРЖАВИ НА РИНКУ ВИПУСКУ ТА ПРОВЕДЕННЯ ЛОТЕРЕЙ

РЕКЛАМА ЛОТЕРЕЙ:

01 Загальні вимоги до реклами лотерей **не містять** соціальної складової

02 Спеціальні правила, які б зменшили чи унеможливили негативний соціальний ефект такої реклами – **відсутні**

НЕВРЕГУЛЬОВАНІСТЬ ПИТАНЬ СОЦІАЛЬНО ВІДПОВІДАЛЬНОЇ ТА ЕТИЧНОЇ ПОВЕДІНКИ НА РИНКУ ВИПУСКУ ТА ПРОВЕДЕННЯ ЛОТЕРЕЙ

ПРАВИЛА ПРОФЕСІЙНОЇ ЕТИКИ ТА ПОВЕДІНКИ УЧАСНИКІВ РИНКУ ВИПУСКУ ТА ПРОВЕДЕННЯ ЛОТЕРЕЙ:

- у законодавстві відсутні
- мають виконувати соціальну функцію
- мають утверджувати засади соціально відповідальної гри
- мають бути обов'язковими для учасників ринку
- їх недотримання зможе створювати негативні наслідки (наприклад, позбавлення ліцензії чи застосування санкцій)

ТАКІ ПРАВИЛА ПЕРЕДУСІМ МАЮТЬ ЗАКРІПЛЮВАТИ ПРИНЦИПИ, РЕАЛІЗАЦІЯ ЯКИХ БУДЕ СПРЯМОВАНА НА:

- захист прав та інтересів людини
- недопущення впливу на споживача з метою отримання найбільшої вигоди учасником ринку
- стримування прагнення учасника ринку в розвитку, популяризації та поширенні такої діяльності

НЕВРЕГУЛЬОВАНІСТЬ ПИТАНЬ СОЦІАЛЬНО ВІДПОВІДАЛЬНОЇ ТА ЕТИЧНОЇ ПОВЕДІНКИ НА РИНКУ ВИПУСКУ ТА ПРОВЕДЕННЯ ЛОТЕРЕЙ

СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ГРИ ПЕРЕДБАЧАЄ:

01

Дотримання балансу інтересів учасників ринку (метою діяльності яких є отримання прибутку і розвиток бізнесу), **соціальних потреб суспільства та гравців**

02

Дотримання встановлених етичних норм та обмежень, які є механізмом забезпечення соціальної відповідальності держави, суспільства, учасників ринку та гравців

БАЗОВИМИ ПРИНЦИПАМИ, ЩО ПОКЛИКАНІ ЗАХИЩАТИ ГРАВЦЯ МОЖУТЬ БУТИ:

- Зобов'язання операторам не використовувати агресивні методи просування лотерей
- Обмеження місць розташування точок продажів лотерей
- Агенти з продажів лотерей мають проходити спеціальне навчання як саме стежити за поведінкою гравця для запобігання «втягування» його у гру
- Запровадження методів обмеження витрат гравців на гру тощо

НЕВРЕГУЛЬОВАНІСТЬ ПИТАНЬ СОЦІАЛЬНО ВІДПОВІДАЛЬНОЇ ТА ЕТИЧНОЇ ПОВЕДІНКИ НА РИНКУ ВИПУСКУ ТА ПРОВЕДЕННЯ ЛОТЕРЕЙ

ЗА АНАЛІЗОМ ЗАРУБІЖНОГО ДОСВІДУ ДО ОБМЕЖЕНЬ,
ЯКІ МАЮТЬ НА МЕТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СОЦІАЛЬНО
ВІДПОВІДАЛЬНОЇ ГРИ МОЖНА ВІДНЕСТИ:

Заборона пропонувати алкогольні напої на території закладів, де відбувається гра **(Бельгія)**

Заборона на допуск до гри осіб, які мають невиконані фінансові зобов'язання **(Швейцарія)**

Встановлення обов'язкових «періодів остигання», коли оператор зобов'язаний протягом певного часу не надавати послуги гравцю, який демонструє ознаки ігрової залежності **(Німеччина, Данія)**

Запровадження спеціальних ідентифікаційних карток гравців, які дають оператору доступ до всієї історії гри конкретного гравця в електронному варіанті, можливість ефективно відстежувати ліміти на розмір витрачених грошей і контролювати дотримання інших індивідуальних обмежень гравців **(Австрія, Греція, Норвегія та Швеція)**

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЛОТЕРЕЙНОЇ СФЕРИ ТА ЗАПРОВАДЖЕННЯ ДІЄВОГО МЕХАНІЗМУ ОЦІНКИ ЙОГО СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ

НЕОБХІДНІСТЬ ЖОРСТКОГО РЕГУЛЮВАННЯ РИНКУ ВИКЛИКАНА НАСТУПНИМИ ФАКТОРАМИ:

- 01** Здатність споживача до паталогічного звикання
- 02** Задоволення пропозицією попиту, який викликає соціальне засудження
- 03** Соціальна детермінація скорочення обсягів споживання та пропозиції
- 04** Суб'єктивна корисність товару
- 05** Високий рівень ризику тіньових пропозицій
- 06** Превалювання неправомірного та таємного споживання
- 07** Можлива девіантна поведінка учасників ринку
- 08** Відсутність взаємозалежності рівня споживання від вартості та доходів споживачів
- 09** Агресивний маркетинг
- 10** Високий та гарантований прибуток
- 11** Високий ризик недобросовісної конкуренції
- 12** Неспроможність ринку до ефективного саморегулювання
- 13** Використання ринку в якості політичного інструментарію тощо

**ОЦІНКА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ
ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЛОТЕРЕЙНОЇ СФЕРИ
МАЄ БУТИ:**

Комплексною

**Відображати економічні,
соціальні та інші параметри**

Базуватись на об'єктивних показниках

ВИБІР ПОКАЗНИКІВ МОЖЕ ВИЗНАЧАТИСЬ:

- Можливістю їх використання в повсякденній практиці
- Наявністю періодичної статистичної інформації
- Врахуванням специфіки ринку випуску та проведення лотерей
- Відображенням інтересів учасників ринку тощо

ОБЛІК, МОНІТОРИНГ ТА КОНТРОЛЬ НА РИНКУ ВИПУСКУ ТА ПРОВЕДЕННЯ ЛОТЕРЕЙ

- Досягнення соціальних та економічних цілей
- Формування цілісного розуміння стану та тенденцій на ринку випуску та проведення лотерей
- Злагодженої взаємодії органів влади та інститутів громадянського суспільства

НЕОБХІДНІСТЬ ВРЕГУЛЮВАННЯ ВІДНОСИН НА СУМІЖНИХ ІЗ РИНКОМ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ ЛОТЕРЕЙ РИНКАХ

НА ЗАКОНОДАВЧОМУ РІВНІ ВІДСУТНІ:

01 Чіткі критерії та вимоги до лотерейного обладнання, програмного забезпечення, зокрема, щодо його оцінки відповідності чи сертифікації

02 Механізм перевірки та контролю за їх використанням

МАЄ МІСЦЕ:

- **Нецільове використання** лотерейного обладнання (з метою проведення заборонених азартних ігор)
- **Використання** лотерейного обладнання з метою максимального **заохочення до гри**
- **Відсутність моніторингу та контролю** через центральну електронну систему, яка приєднана до серверів оператора лотерей
- **Відсутність вимог** до місця розташування обладнання (сервер гральної платформи (системи))
- **Тощо**

МАЄ БУТИ:

- Нормативно **закріплені спеціальні вимоги** до товарів, без яких неможливо проводити лотереї (окремі види лотерей)

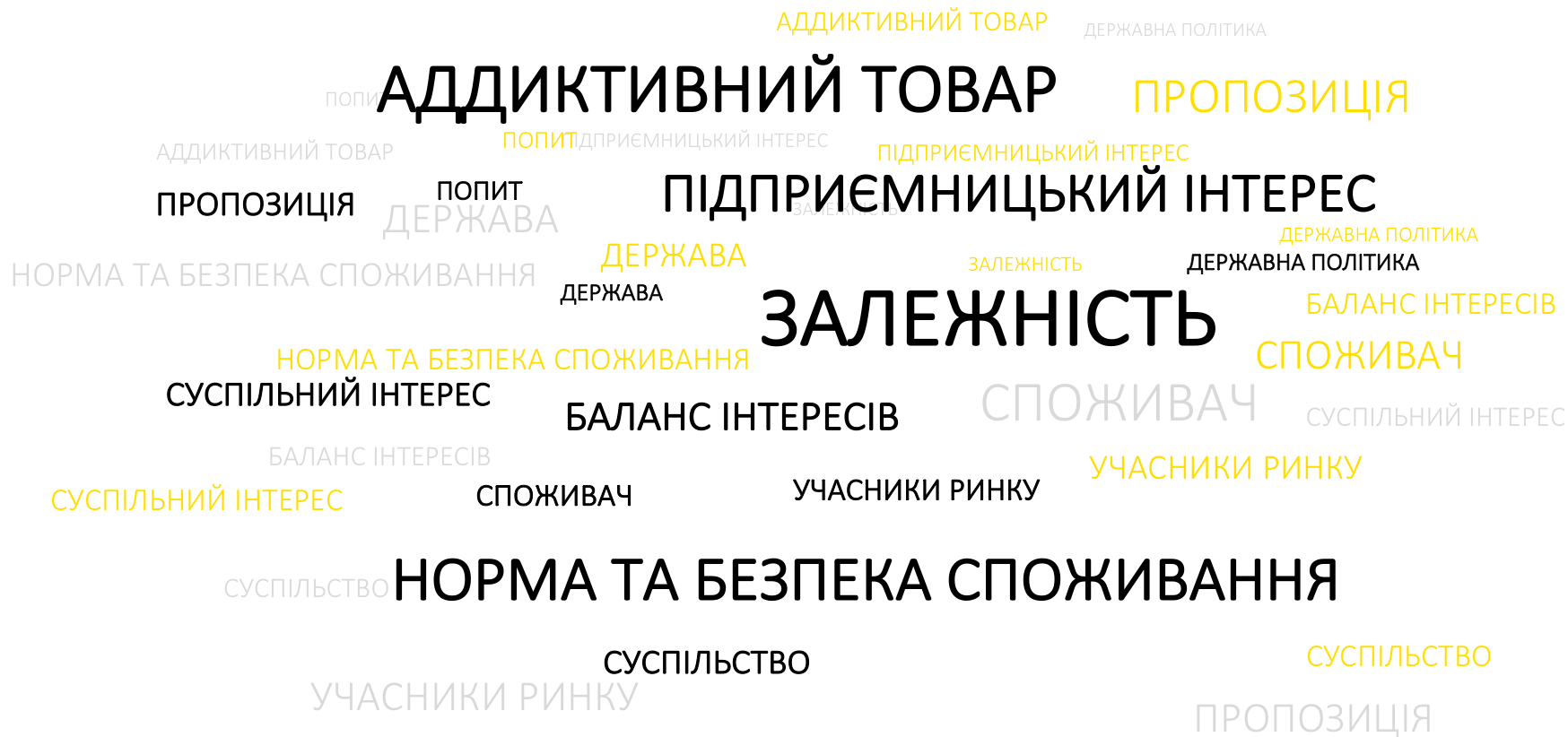
СПОСІБ РЕАЛІЗАЦІЇ:

01 Запровадження державної сертифікації спеціального обладнання та програмного забезпечення як умова отримання ліцензії

АБО

02 Покладення на державу функції забезпечення потенційних учасників ринку випуску та проведення лотерей конкретно визначеним спеціальним обладнанням та програмним забезпеченням

ПРОБЛЕМА НЕДОТРИМАННЯ БАЛАНСУ ПОПИТУ ТА
ПРОПОЗИЦІЇ З УРАХУВАННЯМ ІНТЕРЕСІВ УЧАСНИКІВ
РИНКУ, СПОЖИВАЧІВ ТА СУСПІЛЬСТВА

ПИТАННЯ, ЩО ПОТРЕБУЮТЬ НОРМАТИВНОГО ВИРІШЕННЯ:

- Розробка обґрунтованих, недискримінаційних вимог до учасників ринку
- Чітке визначення лотерей, а також критеріїв їх відмежування від інших азартних ігор та заборони використання лотерей, які імітують (візуалізують) азартну гру
- Визначення поняття «інших засобів», які можуть використовуватись наряду із лотерейними білетами, та вимоги до лотерейних білетів та таких засобів, у т.ч. виготовлених в електронній формі
- Встановлення вимог до проведення лотерей за допомогою мережі Інтернет та мобільних застосунків
- Закріплення обов'язковості використання електронної системи прийняття ставок під час проведення лотерей, незалежно від їх виду
- Встановлення єдиних та прозорих вимог до програмного забезпечення електронної системи прийняття ставок, у якій можуть відображатися, зокрема, операції з прийняття та повернення ставок та з виплати виграшів; формування фондів лотерей, у т.ч. максимального розміру призового фонду; стан розрахунків із гравцями при здійсненні виплат виграшів; інформація про кількість виготовлених (створених), реалізованих, нереалізованих та оплачених виграшних білетів лотерей (інших засобів, які передбачені умовами лотереї)
- Закріплення у законодавстві вимог щодо сертифікації програмного забезпечення, зокрема, електронної системи прийняття ставок, терміналів електронної системи прийняття ставок, у т.ч. терміналів самообслуговування, а також іншого обладнання, без якого проведення лотерей не є можливим (або держава може взяти на себе в особі уповноваженого державного органу функцію забезпечення потенційних учасників ринку випуску та проведення лотерей конкретно визначеним спеціальним обладнанням та програмним забезпеченням)
- Наявність сертифікованого або визначеного державою спеціального обладнання та програмного забезпечення має бути обов'язковою умовою отримання ліцензії
- Ведення єдиного реєстру моделей терміналів електронної системи прийняття ставок, у т.ч. терміналів самообслуговування, а також іншого обладнання, без якого проведення лотерей не є можливим та яке пройшло процедуру сертифікації
- Встановлення кількісного обмеження терміналів електронної системи прийняття ставок, у т.ч. терміналів самообслуговування або запровадження адміністративного збору за використання кожного такого терміналу
- Встановлення вимог до розташування місць проведення лотерей та пунктів їх розповсюдження
- Обов'язок операторів лотерей щодо надання в обсязі, визначеному законодавством, доступу до електронної системи прийняття ставок органам державного контролю;
- Обов'язковості оприлюднення операторами лотерей фінансової звітності
- Забезпечення спрямування коштів від лотерейної діяльності на соціальні потреби («good causes»)
- Встановлення спеціальних правил рекламування лотерей для зменшення (унеможливлення) негативного соціального ефекту
- Затвердження на законодавчому рівні обов'язкових обмежень, спрямованих на забезпечення соціальної відповідальності як гравців, так і учасників ринку випуску та проведення лотерей
- Забезпечення державою умов, за яких дотримання правил професійної етики та обов'язкових обмежень стане нормою поведінки учасників ринку
- Закріплення ефективних бар'єрів доступу споживачів на ринок випуску та проведення окремих видів лотерей
- Залучення інститутів громадянського суспільства до формування та реалізації державної політики у лотерейній сфері в цілому і до нагляду зокрема тощо

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ ПРОПОНУЄ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

наступні шляхи їх вирішення

Доручити зацікавленим органам влади **розробити, погодити та подати для схвалення** у встановленому законодавством порядку:

1 Зміни до законодавства, якими буде:

01

Встановлено чіткі, об'єктивні та недискримінаційні вимоги до учасників ринку випуску та проведення лотерей та критерії, які забезпечать прозорість процедури їх відбору

02

Впроваджено ефективну систему обліку, моніторингу та контролю на ринку випуску та проведення лотерей з метою досягнення соціальних та економічних цілей

03

Врегульовано оборот товарів на суміжних з ринком випуску та проведення лотерей ринках, без яких неможливо проводити лотереї (окремі види лотерей)

04

Запроваджено ефективні бар'єри доступу споживачів на ринок випуску та проведення окремих видів лотерей, що можуть полягати, зокрема, у встановленні вимог щодо місця розташування об'єктів, призначених для проведення лотерей, частоти та обсягу споживання тощо

2

Стратегію розвитку ринку випуску та проведення лотерей, яка буде направлена на забезпечення, зокрема:

01

Дотримання балансу попиту та пропозиції з урахуванням інтересів учасників ринку, споживачів та суспільства

02

Створення ефективних заходів, що будуть мати наслідком зменшення частки нелегального ринку випуску та проведення лотерей, та інших азартних ігор, що маскуються під лотереї

03

Визначення та закріплення засад професійної етики учасників ринку випуску та проведення лотерей

04

Запровадження ефективного механізму залучення інститутів громадянського суспільства до формування та реалізації державної політики у зазначеній сфері

05

Дієвого механізму оцінки соціально-економічної ефективності державного регулювання лотерейної сфери, що буде базуватись на об'єктивних, у тому числі статистичних, показниках, враховуватиме її специфіку, застосування якого буде можливим у повсякденній практиці